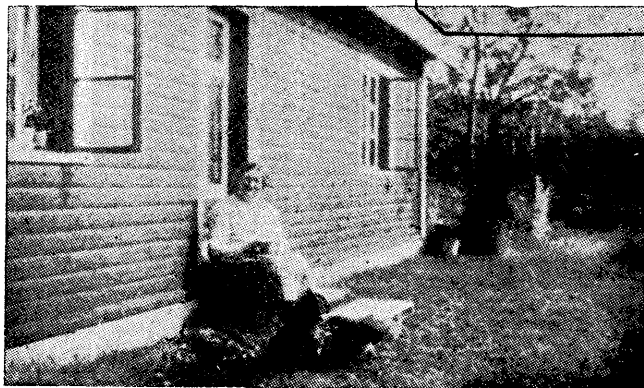

Kilinge-Nömme offren vigda till vila.

De vid den hemska explosionsolyckan i Kilinge-Nömme omkomna och de av brännsår avlidna skolbarnen, vars antal nu stigit till 14, hava under stort deltagande från de närliggande trakterna och hela landets befolkning vigtt till den sista vilan i gemensam grav på Kilinge-Nömme kyrkogård.

Precis klockan 12 på dagen anlände riksäldstens och regeringens representant, bildningsministern A. Jaakson åtföljd av ministerialdirektören O. Küsel m. fl. Fyra prästmän tjänstgjorde vid altaret. Endast de omkomnas anhöriga, skolbarnen från samma skola samt representanter från skolor längre irfån kunde få rum i kyrkan. Omkring 3000 personer fick stå utanför. Akten i kyrkan räckte omkring en timme. varifrån, under toner av orgelmusik och orkester, kistorna burros av elever och skyddskåristor till den gemensamma graven. Efter jordfästningsritualen vid graven talade minister Jaakson och yttrade bl. annat följande: Riksäldsten och regeringen äro djupt bedrövade över denna svåra olycka, som hände i Kilinge-Nömme folkskola. Riksäldsten gav mig i uppdrag att till Eder, sörjande, framföra hans och regeringens deltagande. "Eder sorg och smärta är allas vår sorg och smärta. Som uttryck för dessa känslor nedlägger jag i riksäldstens och regeringens namn denna krans." Vid graven talade ytterligare ett antal representanter för olika organisationer och barnens föräldrar. Ett

M. Hollingers utan för sin stuga.

Till Lärarinnan Magdalena Hollingers minne.

Så vila Du tryggt i din Fräsares armar
Ej oron dig hinner ej världen, som larmar;
Din kamp är fullbordad din afton blev ljus,
Av änglar du fördes hem till Guds hus.

De planter du vårdat och fostrat i år
Ha sörjande fyllkat sig här kring din bår.
Stoftet ju endast förgänglighet talar
Men själen har flyktat till himmelska salar.

Jag ville jag kunde få stå invid bären
Få uttala tack för de bortlupna åren;
Hav tack för din lärdom, hav tack för den tröst
Du mången gång delat åt sorgtyngda bröst.

Jag har blott ett tack — ett sista att sända
Du hör mig ej mer — ditt liv är tillända;
Men kronan du vunnit — striden är slut
Din kamp är fullbordad — i lugn vila ut.

När stoftet förintas en gång uti mullen
Och b'omman hon vissnar helt ensam på kullen,
Det goda förbliver du utförd på jord'
Och du räknas värdig vid nådenes bord.

Sov då i ro — och ingen stör friden
Ljuvt är att vila när dagen förliden
Hoppet står åter — vi möts än en gång,
Då Östern ljusnar — vid änglarnas sång.

Per Bonde.

stort antal kondoleanstelegram hade under dage nanlänt.

Sedan har ytterligare två barn dött på sjukhuset så att det totala dödsantalet numera stigit till 16 barn.

Husdjurens mineralbehov.

I.

För det estländska jordbruket är och måste alltid nötkreaturskötseln vara det centrala, det viktigaste. Det är endast genom dem man kan utnyttja de stora arealerna ängs- och betesmark, och åkerjorden är även av den beskaffenhet, att den nödvändigt behöver stallgödsel s. k. kreaturslöst jordbruk kan det aldrig vara tal om här. Men man har ju inte djuren för gödsels skull, utan man vill ju i första hand ha god avkastning av dem. För att detta skall vara möjligt, är det första villkoret att man gör allt vad som står i ens förmåga att hålla djuren vid god hälsa.

Nu är det emellertid tyvärr så, att det finns alltför mycket av sjuka djur i våra besättningar. Det är särskilt en sjukdom, som är mycket allmän, nämligen „sleksoten“ eller träätarsjukan. Särskilt på senvintern visar sig denna sjukdom särskilt svår bland korna. Det symptom, som mest faller i ögonen och som givit sjukdomen dess namn, är de sjuka djurens benägenhet att slicka och gnaga på allt trävirke, som de kunna komma över. Benbitar och trasor av alla slag ha också strykande åtgång, men framförallt äro träkärl begärliga.

Men fastän detta träätande är det, som mest faller i ögonen, är det andra symptom, som äro mycket mera betydelsefulla och farliga. Träätningen är endast ett tecken på att något är i olag, i och för sig är det ju annars ganska oskyldigt. Långt värre äro de tecken, som tyda på, att skelettet hos korna är försvagat, ofta till ytterlighet förstört. Korna få till en början svårt för att flytta sig, till sist förmå de ej ens resa sig utan bli liggande, så att man måste lyfta dem upp, då de skola mjölkas. Kanske bli de liggande några veckor före kalvningen och då kalvningen inträffar förmå de ej uthärda denna påfrestning utan måste nedslaktas. Av de oerhört många fallen av svåra kalvningar, som inträffa här på senvintern och våren, bero största delen på denna sjukdom. Som-

liga tro, att det onda beror på „sammanväxning“ i lederna och att man skall kunna bota det med massage, men det hjälper inte alls. Orsaken sitter alltför djupt.

Eller kanske kon — som i de flesta fall är vanligt — lever över kalvningen, fastän hon måste ha hjälp för att resa sig — en syn, som skär en i hjärtat, om man är djurvän. Våren kommer antligen och de grönskande ängarna bjuda på nytt den läkedom, som ett gott bete alltid ger. Men då den sjuka kon skall stappla sig ut till den stundande härligheten och kanske i översvallande glädje vågar att göra ett ovigt skutt, då brister den sköra benbyggnaden, och kon ligger där med ett brutet ben eller krossad ryggrad. Kniven blir då den enda bot, som hon kan få för sina smärtor. För ägaren blir det så mycket kännbarare förlust, då olyckan kommer just vid den tidpunkt, då han väntar att få något igen av de kostnader, som vinterutfodringen dragit med sig.

Det är stora förluster, som orsakas jordbruket på detta sätt. För den som har t. ex. fem kor, betyder förlusten av en ko mycket. Och ändå är detta endast en liten del av de förluster, som sjukdomen förorsakar. Långt större förluster förorsakas genom sänkt mjölkavkastning, fastän man mindre lägger märke till detta. Sleksoten är en verkligt svår sjukdom. Den åsamkar oss långt större förluster än någon annan sjukdom bland nötkreaturen. Att man inte mera lägger märke till den måste bero på dels att den har ett smygande förlopp och dels på att den är så vanlig, att den hart när betraktas som ett nödvändigt ont.

Men så illa är det lyckligtvis inte, sjukdomen är icke ett nödvändigt ont. Den kan vara svår nog att bota, om den fått gå alltför långt, men om den behandlas i tid, så är den lätt att bota. Det allra bästa är i alla fall att förebygga den så att den inte får tillfälle att bryta ut. Och dessbättre är

Estniska pressen:

Lagförslag om estenisering av ortsoch fastighets namn.

Aktionen för estenisering av familjenamnen som nu räckt ett par år enligt en gällande förordning, kommer att följas av en annan sådan, som berör ortsoch fastighetsnamnen. Denna aktion har som motiv samma, som den förra: att befria orter, fastigheter (gårdsnamn) från främmande klingande och opassande namn. Vid inrikesministeriet har redan utarbetats lagförslag: „Orts- och fastighetsnamns förordningar.“ Enligt förslaget kan riksäldsten på inrikesministerns förslag ändra eller ge helt nytt namn åt stad, köping, kommun, samhälle. By och gårdsnamn förändras av inrikesministern på förslag av länsstyrelsen. Som en bestående fordring gäller att städers-, köpingars-, kommuners-, byars- och gårdsnamn skola vara av estniskt ursprung. Som undantag gäller namn som äga positiv betydelse för Estland, sedd från historisk synpunkt.

Namn som ej motsvara ovanstående fordringar, komma att förändras inom tid som bestämmas av inrikesministern.

Protesten till Franco överlämnad.

Den i kommunikén från utrikesministermötet i Helsingfors bebadade protesten med anledning av fartygsuppbbringningarna vid Spanien har för Sveriges del på tisdagen genom svenska beskickningen i Lissabon avlämnats till general Francos representant där.

botemedlet mycket enkelt, så att var och en som vill, kan också bli fri från denna sjukdom bland sina djur. Jag är säker på, att om man allmänt finge upp ögonen för att detta verkligen är en svår sjukdom, som vi av alla krafter böra kämpa emot, så skulle inom tio år det inte behöva finnas en enda „träätare“ i svenskbygden. Det blir här ej plats tillräckligt för att diskutera sjukdomens orsaker och botemedel, varför jag ber att få återkomma i ett annat nummer av Kustbon.

P. Byström.

Hemmets spalt.

Stuvad strömming.

(4 pers.)

 $\frac{3}{4}$ kg. strömming.

1 tsk. salt.

40 gr. smör.

2 msk. mjöl.

4 dl. vatten.

Salt.

Peppar.

2 msk. finhackad persilja.

Beredning: Strömmingen rensas, sköljes och befrias från ryggbenet. Får rinna av. Ingnides med salt och hoplägges så, att den ser hel ut. Ordnas i jämna rader i en smord form eller en liten kastrull. Till såsen fräsas smör och mjöl och vattnet påspädes litet i sänder. Får koka några minuter. Persiljan tillsättes, såsen avsmakas och slås över strömmingen. Ett lock pålägges och anrättningen insättes i ugn omkr. 20 min. eller också får den stå över svag värme 8–10 min.

Inkokt strömming.

(4 pers.)

 $\frac{3}{4}$ kg. strömming.

1 tsk. salt.

2 msk. finhackad dill.

Till fiskbuljong:

5 dl. vatten.

1 tsk. salt.

10 vit-5 kryddpepparkorn.

1 liten bit lagerblad.

1 par dillkvistar.

2 msk. ättika.

2 tsk. socker.

Beredning: Strömmingen rensas, sköljes urbenas, får rinna av och ingnides med saltet. Beströs på kött sidan med dillen. Hoprullas. — På ben och kryddor kokas en god buljong (20–30 min.). Avsmakas väl. Rulladerna läggas tätt i en kastrull och den kokande fiskbuljongen hälls över. Ett lock pålägges, och kastrullen får stå vid sidan av spisen 5–8 min. (beroende på storleken). Får kallna i spadet. Läggas upp, litet av spadet slås över och anrättningen garneras, om så önskas, med dill, färsk gurka, tomat osv.

Stekt lökfylld strömming.

(4 pers.)

1 kg. strömming.

 $1\frac{1}{2}$ tsk salt.

1 stor portugisisk lök.

25 gr. smör.

Finska universitetslagen har antagits av riksdagen.

Universitetslagens gång genom riksdagsmaskineriet i Helsingfors är avslutat. Den 27 ds. försiggick den tredje behandlingen av lagen, varvid ingenting mera kunde göras åt lagsförslaget form och innehåll. På intet stadium av behandlingen har det visat sig möjligt att genomföra några ändringar. Lagsförslaget godkändes med 138 röster mot 52.

En mängd talare yttrade sig, bland dem statsminister Cajander, som framhöll att propositionen utgjorde resultatet av en uppriktigt strävan att få till stånd en något så när tillfredsställande lösning.

Statsministern framhöll vidare, att regeringens proposition om universitetets förfinaning gått så långt grundlagen tillåter. Han tillbakavisade en del från svenskt håll framförda påståenden att propositionen i vissa hänseenden skulle strida mot par. 14 i regeringsformen.

Bland övriga talare märktes riksdagsman Furuhjelm, svenska folkpartiet, som ansåg att propositionen tillgodosåg alla finskspråkiga studerandes berättigade fordringar, medan däremot de svenskspråkigas synpunkt på propositionen var helt annorlunda. Tal. yrkade att lagsförslaget skulle förkastas och förklarade, att den svenska riksdagsgruppen enhälligt stod bakom detta yrkande.

Alla svenskar röstade också mot förslaget, nästan alla samlingspartiets representanter samt hela IKL-gruppen. Från Fosterländska folkrörelsens sida framställdes förslag om att lagsförslaget skulle lämnas vilande över nästa riksdagsval. Enligt den godkända lagen få de finska studenterna all sin undervisning på finska språket och av lärare, som måste fullständigt behärska finska. De på svenska föreläsande professorernas antal skall vara 15.

Till panering och stekning:

2 dl. finstött skorpbröd.

50–75 gr. smör eller flott.

Beredning: Strömmingen rensas, sköljes, urbenas, får rinna av och ingnides med saltet. — Löken skalas, hackas fint och får småkoka i smöret under lock 10–15 min. Löken breddes på strömmingarnas kött sida och dessa hopläggas två och två. Vändas i skorpbrödet. Stekas vackert guldbruna i det brynta smöret. Obs. Strömmingarna kunna fyllas med en blandning av 50 gr. smör, 3 msk. hackad dill och 3 msk. dito persilja i stället för lök.

Ugnstekta strömming med dill.

(4 pers.)

 $\frac{3}{4}$ kg. strömming.

1 tsk. salt.

40 gr. smör.

2–3 msk. dill.

1 knivsudd vitpeppar.

Beredning: Strömmingen rensas och sköljes, men ryggbenet får helst sitta kvar. Den får rinna av och ingnides lätt med salt, varefter den ordnas i jämna rader i en smord form. Beströs med dill och peppar. Smöret fördelas i flockar ovan-

på. Insättes i god ugnsvärme 12–15 min.

Fin strömmingslåda.

(4 pers.)

 $\frac{3}{4}$ kg. strömming.

1 tsk. salt.

Fyllning:

3 rensade och urbenade ansjovisar.

25 gr. smör.

2 msk. tjock grädde.

2 msk. finhackad dill.

1 dito persilja.

Till panering:

 $1\frac{1}{2}$ dl. finstött skorpbröd.

25 gr. smör.

Beredning: Strömmingen rensas, urbenas, sköljes och får rinna av ordentligt, varefter den ingnides med litet salt — Smöret röres smidigt och blandas med den finhackade ansjovisen, dillen, persiljan och grädden. Önskas starkare smak på fyllningen, tillsätts ett par tsk. ansjovisspad. Massan breddes på kött sidan på strömmingarna, vilka rullas ihop och doppas i skorpbrödet. De läggas i jämna rader i smord form, smöret fördelas i flockar ovanpå och anrättningen insättes i god ugnsvärme omkring 20 min. *E. B-m.*

Magdalena Hollingers.

In memoriam.

En lem har ryckts ur en levande kropp. En av de våra har plötsligt fått lämna oss. Lampan vid arbetsbordet har slocknat. Ett varmt klappande hjärta för kallet och nationella förpliktelser har tystnat. Hängiven sin uppfostrargärning och med brinnande nitälskan för det rätta, sanna och ädla har hon fått avbryta vandringen. Dödsbudet var överväldigande. Ingen mäktade tro det otroliga. En sund livsglädje förenad med ansvarsbetonad plikttröhet gör den bortgångnas liv till ett värdigt testamente för eftervärlden. Hon bevisade huru inre och yttre påfrestningar kunde övervinnas genom ungdomlig friskhet, frimodighet och hoppfullhet. Den aldrig svikande humornoch villigheten att bispringa sin nästa i ord och handling gjorde henne tillgänglig och mänsklig för alla. Hon visade kärlek och hon rönt kärlek. Både unga och gamla förstod hon. Att hon mött förståelse visar den talrika skara som med djup vördnad och saknad stanna inför det ofrånkomliga. Hav tack för det Du givit och varit. Du har gått ifrån oss, men Du lever mitt ibland oss. Frid över gärningen!

Den 24 april avled i hjärnslag i sitt hem på Vormsö lärarinnan vid Hullos folkskola Magdalena Hollingers-Österman. Hon är född på Runö den 19 november 1882. Hon fick sin första utbildning vid seminariet i Ekenas, Finland. Innan dess hade hon avlagt barnmorskeexamen i Helsingfors och tjänstgjorde i 13 år som barnmorska i Kuresar.

Hösten 1919 anställdes fröken Hollingers som andra lärare vid Hullos skola där hon arbetade till sin död.

Frk. Hollingers deltog aktivt i svenskhetsarbetet, ledde olika grenar av föreningen S.O.V:s verksamhet på ön. Genom sin öppenhet och älskvardhet har hon under sin livstid vunnit stort förtroende och sympatier i vidaste kretsar. Fast bräcklig till hälsan, så arbetade hon med samma iver och hänförelse ända in i det

Från Haapsalu.

Söndagen den 23 apr. höll den nybildade svenska föreningen "Aibo" ett enkelt samkväm för svenskarna i Haapsalu å elevhemmet. Utom eleverna voro ungefär 40 personer samlade.

Kl. 15.30 voro gästerna församlade och väntade med spänning på vad som skulle komma. Mag. Boräng öppnade samkvämet med en välkomsthälsning. En av eleverna höll ett intressant föredrag om Odinsholm under världskriget. Sedan läste en av eleverna en berättelse om Odinsholm av Albert Engström.

Stämningen var högtidlig. Sin höjdpunkt nådde den, då pojkkvartetten sjöng: "Kväll och frid" och "I det gröna." Sedan avbröts programmet av en te-paus. Efter en halv timme samlades man åter nöjd och mätt i festsalen för att övervara uppvisningen av folkdanser. Flickorna klädda i sina vackra folkdräkter uppförde olika folkdanser efter alla konstens regler varöver publiken visade sig vara storbelåten. Festen avslutades med modersmålets sång. Man kunde inte undgå att lägga märke till, att alla voro nöjda och belåtna. Vi hoppas, att denna förening måtte kunna åstadkomma någonting, som är värt att uppskattas. Och måtte vi unga veta, vilken uppgift vi ha som medlemmar av föreningen.

J. Pöhl

Sekreterare i föreningen "Aibo."

A.-B. LYCKES SÖNER

Fiskebäckskil,

Konservfabrik för inläggning av finare aniovis och sillkonserver. Tel. 15.

E. W. JUST

Blekeri-Färgeri-Merisering

Tel. 148 BORÅS 21 48

sista. Hon dignade ofta under arbetsbördan. Dödsdagen var arbetsfylld. Hon överraskades på hemvägen från skolan av inre plågor. Knappast hemhunden bröt den viljestarka samman med orden: Också jag måste dö.

Hj. P.

Utgivare:

Svenska Odlingens Vänner

Redaktion:

M. Westerblom, ansvarig red

A. Stahl.

N. Bles.

A. Aspelin.

Rütli 3, Tallinn.

Tel. 470-08.

Prenumerationspris:

Inrikes	Utlandet
1 år Ekr 2:—	1 år Ekr. 4:—
1/2 " " 1:—	1/2 " " 2:—

4 G.P.U. kommissarier häktade.

Fyra högre G. P. U.-kommissarier Gay, Palker, Wolowicz och Opotin, ha enligt telegram från Moskva, plötsligt blivit arresterade i G. P. U.-byggnaden. De höra alla fyra till den nyutnämnde G. P. U.-chefen Jেসjovs medlemsstab. De anklagas för att ha planlagt en sammansvärjning. Opotin lär en timme efter anhållandet ha begått självmord. Han hade hängt sig i cellan i sin skjorta, som han snott ihop till ett rep.

Arresteringarna ha väckt det största uppseende i Moskva, icke minst då en av de arresterade, Palker, ända tills helt nyligen var chef för Kremlovakten och hade till uppgift att bevaka Stalins hus.

A.-B. GESTRIKLANDS YLLEFABRIK

JÄRBO

FILTAR VADMAL SPORTTYGER

Reserverad annonsplats.

Herdina Lindebergs eftr.

Inneh.: Anna Sultan

Stora Torget 3. Linköping Tel. 178
1:sta kl. Konditoriserering: Choklad,
Konfekt, Bakelser och Småbröd.

Kinnaströms Väveri A.-B. Kinna

Randiga och rutiga bomullstyger,
Bomullsflanell, Crepe-Frottéer, Poplin,
Silkesblustyg Zefyr, Bolstervar, Cover.
— Coat, Jacquardbolster Kadettyg,
Möbeltyg.